Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. Число 263. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 10. падолиста, 1921. VOL. XXIX. No. 263. Jersey City, N. J., Thursday, November 10, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ВІЙСКОВА ОХОРОНА ДЛЯ ПОЧТИ

ВАШІНГТОН, 8. падолиста. — Почтовий уряд занепокоєний великим числом почтових рабунків, постановив, що на будуче почтові поїзди та вози мають бути стережені морськими вояками.

Таку постанову зроблено в порозумінню з повним кабінетом міністрів, котрий застановлявся над сею справою. Почтовий уряд заявив, що уряд веде тепер завзяту боротьбу проти розбишаків, рабуючих почти. Тому почтовий уряд віднісся до тих судів в ріжних сторонах Америки, що мають судити почтових бандитів, щоби суди видали острі засуди на них. Для стереження почтових посилок буде приділений відділ з тисячу морських вояків („марінс"), котрі будуть узброєні як найкраще і будуть мати приказ уживати оружжа в разі потреби. Воєнний департамент видав уже почтовому департаментови 50.000 револьверів, два міліони магазинів амуніції до них та певне число обрізаних крісів.

О скілько виказали перші вислiди слідства, які почтовий департамент розвів над недавним рабунком почтового воза в Ню Йорку, завинили в тім случаю почтові урядники, які пустили віз, наладований дуже цінною почтою, без відповідної охорони. При тім зрабовано почти на два міліони долярів.

МОЛОЧАРСЬКИЙ СТРАЙК В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 8. падолиста. — Нині молочарські компанії відкликали дану недавно обіцянку, що сими днями почнуть уже наново доручувати молоко до домів своїх костомерів.

Тепер компанії заповідають, що сього вони не потрафлять зробити і за десять днів. Покищо компанії заряджують, щоби висилати вози з молоком на кожду вулицю в тих частях міста, де положені мешкальні доми, і продавати молоко з возів, стережених поліцією. Юнії рівночасно видали публичну просьбу до публики, щоби вона бойкотувала вози, обслугувані скебами.

Комішенер здоровля др. Ковпленд видав заяву, що на його думку молочарські компанії не потрафлять привернути доручування молока до ахт так довго, аж страйкарі не вернуться до роботи.

ЗАСУД НА ЗЕЛІЗНИЦЮ ЗА ТЕ, ЩО НЕ ХОТІЛА ПУСТИТИ РОБІТНИКІВ НА ГОЛОСОВАННЄ І ЗАПЛАТИТИ ЇМ ЗА СЕЙ ЧАС.

ШІКАГО, 8. падолиста. — Стейтовий суддя Риггаймер засудив зелізниче підприємство Шікаго, Мілуоке енд Ст. Пол Рейлвей Ко. на 2,500 долярів кари за переступство закона, котрий приказує підприємствам випускати робітників до голосовання в день виборів та платити їм заплату, без огляду на час їх неприсутности. Зелізничий заряд не пустив 25 робітників до виборів рік тому назад, і суддя засудив зелізницю на заплаченнє по 100 долярів кари від кождого робітника.

Адвокати зелізниці заявили, що зелізниця буде рекурсувати справу, щоби найвисший суд рішив, чи сей закон годиться з конституцією Злучених Держав.

СЕНАТ ДОМАГАЄТЬСЯ УЧАСТИ ҐАЗЕТЯРІВ НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 8. падолиста. — Сенат ухвалив нині одноголосно резолюцію, в котрій просить президента Гардинга, щоби він зарядив, аби на конференції в справі зменчення збрoєнь дати місце ґазетярам.

Сю ухвалу попередила довга дискусія, в котрій ряд бесідників виступав за внесенням і проти внесення. Кількох сенаторів піднесло закид проти конференції, що американський уряд дуже легко може датися наклонити европейським політикам і завести тайну дипломатію на конференції. Сенатор Лодж, предсідатель комітету для заграничних справ, заявив, що він противиться резолюції лише з тої причини ,що европейські дипломати є гостями американського уряду і що се не випадає американським урядови жадати від них, щоби вони прали свої бруди публично. На се відповів йому зараз сенатор Джансон, заперечуючи, немовби публичність нарад малаби бути образою обрадуючих.

В своїй резолюції сенат заявляє, що конференція буде розбирати такі важні питання, що чим більше суспільність буде знати про перебіг тих справ, тим краще се буде для успіху нарад. Тому сенат висказується за допущенням репрезентантів преси на повні засідання конференції.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ГОЛОСОВАННЯ В СЕНАТІ НАД СПРАВОЮ АМНЕСТІЇ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

ВАШІНГТОН, 8. падолиста. — Сенатор Вотсон з Джорджії повідомив Комітет Амнестії для Дебса, що він завтра зажадає в сенаті голосовання над своєю резолюцією, котру він вніс якийсь час тому назад, а в котрій він пропонував, щоби сенат просив президента Гардинга випустити на волю усіх політичних вязнів, що сидять в американських тюрмах.

МОРЯКИ ПОЗИВАЮТЬ ПОЛЬСЬКУ НАВІГАЦІЙНУ КО. ЗА РОБІТНИЧУ ПЛАТУ.

Едвин Гарвін, федеральний суддя в Брукліні, видав нині ореченнє, щоби продати на лiцитації корабель „Ню Йорк", що належить до Польської Навігаційної Ко. щоби заплатити довги сього підприємства, спочиваючі на сім кораблі. Довги мають виносити 160.000 долярів; головний довг винна компанія одному підприємству за направу, котра коштувала 60,-000 долярів. Другий найбільший довг се залеглі заплати корабельним робітникам, котрим компанія винна понад 25,-000 долярів.

Корабель „Ню Йорк" належав колись до Американської Лінії, а потім ув проданий до Інтернешенел Меркантил Мерін Ко. за 100,000 долярів. Коли повстала польська держава, Поляки думали, що удуть робити золотий бизнес не перевезі людий і купили його за 450,000 тисяч долярів, платячи за нього 50,000 долярів готівкою, а лишаючи решту як обтяженне на кораблі. Опісля окмпанія мала продати серед Поляків в Америці шерів на яких 700,000 долярів, хоч тепер при перепродажі корабля ледви чи вона потрафить дістати за нього 50.000 долярів всего на все.

Другим кораблем Польської Навігаційної Ко. є корабель „Юзеф Пілсудскі". Се мавби бути одинокий корабель, що пливе під ляцьким прапором. Однак послідними часами і „Пілсудзькому" щось неведеться, бо його в німецьким порті Кіл зафантували його за довг в сумі 200.000 долярів, які компанія винна там за направки.

Черз клопіт Польської Навігаційної Ко. попали в біду також невинуваті зовсім пасажири, котрі закупили білєти їзди кораблем „Ню Йорк" з Америки до Данцига. За старанием стейтового комішенера промислу 200 пасажирів дістало білєти на корабель „Латвія", а решта дістало карти на один корабель другої польської компанії, котра зветься Полиш Америкен Стімшип Ко., а котра намодиться тепр в руках ресівера.

Кажуть, що головний орґанізатор Польської Навігаційної Ко. лежить хорий в ліжку в наслідок журби, а шерові компанії добиваються до нього, щоч з ним поговорити.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В КРАКОВІ.

Кількість українських студентів, які вчаться в Кракові, в минулім році виносила 33 душі.

ДЕШЕВІЙНЄ НІМЕЦЬКИХ ГРОШИЙ.

Як лише розійшлася вістка, що німецький уряд видав знов нові паперові гроші, зараз почала спадати ціна німецьких гроший. Вчора дійшла вона так низько, що так ще ніколи не стояла. Нині можна дістати 3 німецькі марки за американського цента. Польська марка за послідний тиждень була поправилася в ціні, але вчора почала знов спадати.

ДЕ ПОЛЯК ХОВАЄ СВОЇ ОЩАДНОСТИ?

Шевцеви Френкови Севілови з Бейон, Ню Джерзи, трафилася дивна пригода. Дістав він в суботу до направи пару подертих черевиків. В понеділок взявся до роботи, починаючи очивидно від віддирання старої підошви. Прийшлося йому є не легко, бо підошва була незвичайно сильно пришита. Коли нарешті віддер її, найшов в ній звиток зеленого паперу. Не думаючи огато, він відложив напір і працював далі. Доперва опісля став приглядатися паперови і побачив, що се не звичайний папір, а гроші, і то одна тисячка та 40 байкнотів по 100 долярів. Він зараз показав жінці свою находку і обоє постановили купити собі гарну фарму, вж навіть радилися над тим, що будуть на фармі робити, коли до його варстату вбігла з плачм одна Полька жадаючи звороту найдених гроший. Швець не противився, а Полька забрала гроші, оставши 20 долярів нахідного.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В СОРБОНСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ В ПАРИЖІ.

На зимовий семестр б. р. вписалось на природничий факультт Паризького університету декілька студентів Українців, які збіраються заклacти українську студентську громаду в Парижі.

Міжнародне Студентське Товариство, управа якого перебуває в Женеві, помогло їм дягом, білизною і картками на обід і обіцяло заплатити гроші за навчання в університеті.

ВИСЛІД КОМУНАЛЬНИХ ВИБОРІВ В БЕРЛІНІ

Тимчасовий результат виборів такий в тисячах: праві соціялісти — 340; ліві — 318; нім. націонали — 300; народовці — 255; комуністи — 157; демократи — 123; економісти — 74; центр — 61; антисеміти — 13. Розділ цих голосів на мандати ще не переведений. Перемога правих не потягає за собою безпосередної зміни у складі магістрату, який вибраний був на 12 літ.

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВІ В НЮ ЙОРКУ.

В Ню Йорку отворено в суботу, дня 29. жовтня с. р., велику виставу, уладжену всіми народностями, які склались на американську націю, у великій касарні 71-ого полку (71 Реджимент Армори) при 34-тій улиці і Парк евеню.

Вистава буде тривати два тижні і буде замкнена 12-го падолиста с. р.

Українці на виставі мають свій окремий відділ. Також будуть брати участь в походах і концертах.

Тикети на виставу можна дістати при касі від 34-ої улиці.

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО НА ВІДЕНСЬКІЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІЙ МЕСІ.

Підчас Від. Інтерн. Меси (ярмарку) український маляр проф. Ів. Мозалевський (Наддніпрянець) виставви зразки своїх виробів: вишивки, ляльки, килими вязані, паски, подушечки з малюнками і т. и. Мотиви переважно народні з Галичини і зглядно з старого українського бароко, переважно з Коломийщини, Тернопільщини, Гуцульщини і Підкарпатської України. Виробами дуже цікавились Англійці й Американці і далі цілий ряд замовлень на жіночі убрання з вишивками народнього характеру. Охоче купують паски, серветки, накривочки на столики то що. На ляльки є замовлення з Мюнхену. Англійці й Американці цікавляться, не яко українською штукою, а як штукою орієнтальною взагалі.

Свою майстерню проф. Мозалевський вдікрив уже 3 — 4 місяці. Працюють у нього переважно Німці. Наша українська еміґрація, на жаль, не бере в цьому участи. хоча-би для заробітку. При тутешньому Ґевербефордерунґсінститут-і п. Мозалевський виставляє вже давно зразки своїх виробів і ще до меси став брати з ріжних міст, від окремих осіб і фірм, замовлення. оРбота надзвичайно художня, фарби кольоритні, мотиви підобрані інтересні і взагалі зразки дуже привабливі, порівнюючи з розміщеними тут иншими зразками німецьких виробів. Публика охоче спиняється і розглядає. Дуже художливо виглядають ляльки в гетманських та селянських убраннях.

ВІДНОСИНИ МІЖ БІЛОРУСЬКИМ ТА УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНСТВОМ.

З Праги нам пишуть, що недавно відбулося там спільне зібрання білоруських і українських студентів, які вчаться в Чехо-Словаччині.

Виявилось, що молодь обох сусідних народів, маючих спільне історичне минуле, хоче наладити знову найтісніші взаємо-відносини і боротися з спільними ворогами для визволення своїх країн.

Білоруське студенство влаштовуе в Празі власну громаду, яка має стати одним з поважних наукових білоруських центрів.

ВИНАЙДЕНО ВАЖНИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

На просьбу американського медичного війського відділу американський уряд мір мав придумати спеціяльний прилад, котрий не лише дозваляє докладно розслідити працю людського серця та легких, а-ле кромі сього потрафить віддати і повторити їх кождої хвилі, коли потреба. В приладі має примінення телефон, а кромі сього електричний інструмент, котрий записує силу руху серця при помочи магнетичної сили. Медичний відділ заявляє, що сей прилад буде мати незвичайно велике значіння для лікарських розслідів серця та легких.

КАЖЕ, ЩО АЛІЯНТИ ГОТОВЛЯТЬ НОВУ ВІЙНУ ПРОТИ СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ

КОРЕСПОНДЕНТ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ГАЗЕТИ ПИШЕ, ЩО ФОШ ЗЛАДИВ ПЛЯН НОВОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ В РОСІЇ, ТА ЩО ПЕТЛЮРА її ВЖЕ ЗАЧАВ.

ЛОНДОН, 8. падолиста. — Віденський кореспондент лондонського соціялістичного дневника „Ди Дейлі Геролд", Фредерік Кун, прислав до сеї часописи таку телеграму:

„Довідуюся з вcase добре поінформованого жерела, що французький генерал маршал Фош, котрий тепер є в Злучених Державах, і президент Гардинг на недавній розмові обговорювали практичність нового наїзду на совєтську Росію.

„Ся розмова відбулась за почином маршала Фоша. В ній він предложив проект нової інтервенції в Росії.

„Президент Злучених Держав згодився в головному начерку на сю програму Фоша.

„У світлі сеї вияви набирає зірваннє орсійсько-американських переговорів, похід Петлюри на Україну і безупинна висилка амуніції на фронт Петлюри нового значіння".

Замітка. — Правдивість сеї вістки можна подати в сумнів, але не є виключене, що алiянти, а особливо Франція, готує нову розправу з большевиками.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКИЙ ДОГОВІР.

ПРАГА, столиця Чехословаччини. 8. падолиста. — Представники Польщі і Чехословаччини вели два дні переговори в справі заключення взаїмної умови. Остаточно прийшло між ними до порозуміння у всіх справах і сьогодня підписано тут договір між Польщею і Чехословаччиною.

Заявляють, що договір обнимає невтральність у всіх справах одної зі сторін договору, а також взаїмну поміч обох сторін.

Замітка. — Можна догадуватись, що Польща готовиться до війни проти совєтської Росії і тому хотіла собі забезпечити невтральність зі сторони Чехословаччини, яка не воювала би проти Росії, з причини, що така війна в Чехословаччині була би дуже непопулярна.

Сей польсько-чеський договір безперечно буде некорисний для Українців, хотяйби через те, що тепер Чехословаччина яко союзник Польщі, не може підпирати жадного руху проти неї. Одначе тайкий договір має тільки хвилеве значіння, як загалом уся теперішня політика в Середній і Східній Европі, і тому є тільки хвилевою небезпекою для українського народу. Загалом ціла теперішня Польща є хвилевий тимчасовий твір, який недалекі події на Сході Европи зметуть з лиця землі.

АМЕРИКАНСЬКО-АВСТРІЙСЬКИЙ МИРОВИЙ ДОГОВІР УВІЙШОВ В ЖИТТЄ.

ВІДЕНЬ, 8. падолиста. — Мировий договір між Австрією і Злученими Державами увійшов в життє сьогодня по виміні ратифікацій між австрійським премієром Шобером і Артуром Гю Фрейзієром, американським окмішенером у Відні.

ГАБСБУРГИ НЕ МОЖУТЬ ПАНУВАТИ НА УГОРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, 8. падолиста. — Угорське (мадярське) правительство проголосило декларацію, що члени родини Габсбургів не можуть бути вибрані на престол Угорщини.

Сю декларацію, яку видано на домаганнє аліянтів, мають затвердити Національні Збори (тимчасовий угорський парлямент).

ПЛИВУТЬ НА ОСТРОВ МАДЕЙРУ.

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 8. падолиста. — Нині виплив уже британський кружляк Кардифф, який везе Кароля Габсбурга і його жінку Зиту, з устя Дунаю на Чорне море. Відтам поплине через Дарданелі на Середземне море і через Ґібралтар (Джібролтер) на остров Мадейру.

ФІНАНСОВЕ БАНКРОТСТВО НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 7. падолиста. — Посол Де Лястейрі, один з найбільших французьких фінансових знавців, здавав сьогодня звіт перед фінансовою комісією французької палати послів (низшої палати парляменту) про свої досліди над фінансовим та економічним положенням Німеччини.

Він заявив на основі своїх дослідів, що Німеччина може збанкротувати фінансово щодо своїх грошевих засобів, але не економічно, зазначуючи, що якби навіть німецька марка впала до рівня австрійської корони, то Німеччина всетаки ще зберігла би ненарушену свою промислову силу і її копальні та фабрики працювали би далі.

Він додав, що фінансове банкротство Німеччини викликує німецька шляхта і богаті промисловці, котрі сподіваються в сей спосіб відтягнутись від плачення аліянтам воєнного відшкодовання.

Одиноким способом для ратовання відшкодовання аліянтам, казав він, є захоплення в руки аліянтів німецьких митових (цлових) урядів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЩО Є УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ?

Німецька часопись „Райхенбергер Цайтунґ" (виходить в Райхенбергу, або Ліберці, в Чехословаччині), в 216. ч. доносить:

Дня 22. вересня чесько-словацька команда в Ліберці оголосила місцевій українській бриґаді, що польська влада дала амнестію (помилуванне) всім, котрі вернуться додому. Не зважаючи на те, що положення інтернованих Українців у Чехії щораз гірше матеріяльно, НІХТО З ІНТЕРНОВАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ НЕ ЗГОЛОСИВСЯ СКОРИСТАТИ З ПОЛЬСЬКОЇ АМНЕСТІЇ.

Від тих українських вояків, котрі голодують і бідують, живучи в невигідних холодних таборах, в подертих українських одностроях, вже 2½ року далеко від рідного краю — повинні учитись патріотизму ті Українці, котрі такої недолі не зазнали, а жили хотяй далеко від рідного краю, але на волі, і не знали, що то дійсний голод і дійсний холод.

Якби всі Українці ішли за прикладом своїх братів-жовнірів в таборах, то не було-б у нас таких, що обкидують болотом все, що українське, а служать польським і московським наїзникам.

ЛЯХВА КАЖЕ МОВЧАТИ ПРО КРОВАВУ КОНСКРИПЦІЮ.

В часі конскрипції, яку Ляхи намагались перевести в українській Галичині, а яка їм не вдалась, вони заборонили майже всі українські часописі, аби не вели аґітації проти сього розбою, а в оставших кількох українських ґазетах значну часть вістий про свою кроваву конскрипцію конфіскували.

Перемиському тижневикови „Український Голос" Ляхи цілком заборонили подавати вісти про соромні їх конскрипційні розбої.

Осьщо пише з того привбду сей український тижневик у виданню з 23. жовтня с. р.:

В справі конскрипції дістали ми богато дописий з цілого краю. Їх не можемо поміщувати, бо в послідним числі всі факти про конскрипцію польська державна прокураторія сконфіскувала, хоч львівські часописі без перешкоди містять конскрипційні факти. Та се нічого не зміняе вартости надісланих дописий. Вони будуть використані деінде.

„Перемиська польська ґазета „Земя пршемиска" пише, що наш артикул в останнім числі п. з.: „Конскрипція" містить більше політики як конскрипції і тому його сконфісковано. Нехай „Земя" зайде до прокуратора та прочитае собі, а побачить, що там нема політики лиш самі факти, за які беремо повну відвічальність. А прецінь навіть якби й була політика, то нічого дивного, бож сама „Земя" писала, що конскрипція — се важний акт політичний.

ЩО ТО Є ФЕДЕРАЦІЯ?

Київська большевицька ґазета „Вісти" в ч. 114. на першій сторінці містить великими буквами таке оголошенне:

Всеукркомунвідділ цим оповіщае, що його кругла печатка з написом в колі: — „Головне керування комунального господарства на Україні", — і в середині „У. С. Р. Р." з емблемою влади не мае законної сили з огляду на те, що надруковане НА ОДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ АНУЛЮЄТЬСЯ (касується), а тому особи, що предявляють папери з такою печаткою, мають бути затримані.

Як ще хто не знав, що значить федерація з Московщиною, то мае отсе не перший і не останній показ.

Україна, каже Раковський, е самостійна держава у свобідній федерації з Московщиною.

Але як щонебудь видане й оголошене тільки в українській мові, так зараз його в Москві касують, бо обовязково мусить бути і в мові московській.

Чи то е свобідна федерація?

Якби се була свобідна федерація, то Київ мав би такесаме право як Москва.

Або обі мови були би рівноправні і не треба було-б додавати в другій мові для урядової важности, а ні, то не лише українські урядові писма або печатки мусіли-б мати московські додатки, аби були важні, але також і всі московські урядові писма або печатки мусіли-б мати й українські додатки, аби були важні. Як Москва може уневажнити українські документи, таксамо Київ повинен уневажнювати московські документи, коли вони е тільки в московській мові.

То була би свобідна федерація.

Але такої федерації не роблять народи пануючі з поневоленими. Вони роблять не свобідну але свою федерацію. Отже в Росії е тепер МОСКОВСЬКА федерація, то е федерація пануючого з поневоленим.

Іншої федерації годі сподіватись Українцям від Москалів. Тому то Українці все і всюди кричать: Геть з федерацією!

КОНСКРИПЦІЯ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи).

Уявіть собі таке. До вашої хати приходить чужий чоловік з книжкою і пером у руці, сідае за вашим столом і ставить вам питання: Як ви називаетесь? коли родилися? де? чи жонаті? чи маете діти, кілько які? А дальше: що ви робите? який у вас дохід? чи маете коні, корови, веприка, курку? — одним словом хоче знати всьо. Домагається, щоб ви нічого не затаїли, всьо йому по правді розказали, — але то всьо!

Які ви очи зробите на його? як ви привитаете такого нахабу? Цеж нахабство, цеж нехтовання цього, що ми називаемо правом домашнього вогнища, це завішення недоторкальности хати, родинної тайни, домашніх секретів. А разом з тим це що найменьше некультурність, нечемність, поведення противне всім понятям нинішнього товариського життя.

Такий акт брутальности називається конскрипцією. Конскрипцією тому, бо модерний чоловік любить вживати чужих, немодерних слів для своїх немодерних вчинків.

На такий то акт завішення ваших горожанських і прямо людських прав, ви повинні згодитися тільки тоді, коли цього домагається ваш власний уряд, цей державний авторітет, котрий ви самі признали і котрий являеться до якоїсь міри вашим власним „я".

Тільки за добровільною згодою своїх горожан переводить уряд так звану конскрипцію, (себто перепись) і то переводить її тільки з крайної конечности, щоб мати потрібні дані до свого статистичного образу, до економічних реформ, тощо.

І не часто він позволяе собі на такий акт. Що найбільше раз на літ 10.

Цеж і для його річ нелегка і для вас неприемна...

А тепер уявіть собі психічний настрій галицького Українця, до котрого приходить чужа, непризнана ані ним, ані ніким у світі влада і, приклавши йому револьвер до грудий, каже: „або життя, або годинник!" Бо інакше годі собі польської конскрипції у Східній Галичині уявити.

Хто їм дав право трівожити хатне життя кількох міліонів народу, хто їм позволив переводити контролю над душами і маетком кількох тисяч сім, міст і місточок? В якій цили вони це роблять, до чого їм треба знати, що мае і чого ще незраблено нашому чоловікови під владою наїздника?

Така конскрипція це ґвалт, це насильство, це наруга народу — насильника, над народом насилуваним, це сором для культури XX. століття!

Усякі і найвищі трибунами політичні, „Ліґи Народів" і „Найвищі Ради", чи як їх там звуть, виразно і не оден раз зазначили, що Польща тільки окупувала Східну Галичину і що вона не мае права розпоряджатися нею. А між тим таяж Польща тільки й думае, як би то показати світови, що вона свище на всякі „Найвищі Ради" і що зробить те, що їй хочеться, бо вона мае силу в руках, — і то позичену силу, а не власну, бо колиб не французькі та другі позички, то як би тая сила виглядала?

Держава, так само як і приватна людина, або інституція мае право тільки те списувати, розглядати, контролювати, тільки тим розпоряджатися, що до неї правно належить. Східна Галичина не належить правно до Польщі і Польщі не мае права переводити в ній конскрипції. Але як раз тому вона її переводить. Щоб пізнійше покликатися на так званий „довершений факт", щоб сказати: Я перевела конскрипцію, а коли мені Европа на це позволила, то тим самим признала за мною право переводити її, отже й одно з прав розпоряджатися тою україною. Та не тільки те. Конскрипція, яку переведуть польські власти, випаде, це певно, на користь Поляків, а на втрату Українців.

Як колись (ще тоді коли Галичина належала до Австро-Угорської монархії), галицькі вибори, переводжені польськими старостами добули собі були світової слави, своїми шахрайствами й насильствами, то чогож тепер можна сподіватися, коли ця нещаслива країна кинена прямо на грище вшехпольського нахали? Це не буде конскрипція, а спис польських шахрайств і насильств, оден новий документ цього божевілля, яке тепер твориться у східній Европі.

Це можна було давно предвидіти. І тому відповідальність паде на ті держави, що взяли на себе ролю жандармів Европи. Як вони могли допустити до конскрипції у Східній Галичині?

Їх обовязком бути по крайній мірі послідовними. Або Галичина належить до Польщі і тоді вона підлягае усім польським інституціям державним, або вона не належить і тоді Польщі не вільно насилати туди своїх воєводів, парцелювати земель, переводити конскрипції і т. д.

Два роки тягнеться східно галицька справа, два роки зацитькують галицьких Українців, обіцяючи, що і на них черга прийде, а тимчасом Поляки чимраз гірше прибирають цей край у свої руки. Не вжеж так чесно і невжеж так мудро? Не вжеж так мае виглядати цей новий лад, котрий побідителі обіцяли завести в світі, як його нові господарі?

Це виглядає прямо на політичний шантаж. Дурять галицьких Українців і зацитькують їх, показуючи їм грушки на вербі, бо покищо не мають часу, роблять лад то в Фюме, то в Вильні, то в Бурґенлянді, то на Шлеску. А щойно колись прийде черга і на Східну Галичину, але тоді, — як роса очі виїсть.

Най би антанта грала в відкриті карти. Хайби сказала: „потрібуемо і хочемо великої Польщі і тому даемо вас на поталу Полякам", — тоді український народ знавби, з ким мае діло. Хоч не славно, — але явно!

Але така робота, як тепер, ніяк не відповідае ані повазі, ані европейському престіжові теперішних політичних диктаторів. Конскрипція польська у східній Галичині, переводжена за мовчаливою згодою антанти єсть одною з останніх і найтящих спроб терпеливости і витревалости українського народу, єсть новим станом у його мартірольоґії.

Це, з котрого боку на тую акцію не дивитися, акт протизаконний.

Коли, скажім, таку перепись треба було робити для цілей економічних, то треба було покликати міжнародні, незаінтересовані комісії, треба було приняти такий принцип, який не покривдив би поневоленого народу, треба було лічити рани, а не доливати олію до огня.

Український народ не признасть ніколи отсеї конскрипції, котру тепер Поляки переводять у східній Галичині і всякі рахунки роблені на основі польської статистики вважатиме фальшивими рахунками. Його першим і найважнійшим завданнем буде ці рахунки, ці всілякі польські пляни перечеркнути і подерти. Вони роблені без його згоди і проти його волі, проти принципів сучасного державно-правного ладу. Це повинні заявити де треба усі інституції громадянські, котрих ще не зачинив польський поліцай і ціла тая преса, котрій уст ще не затулила долоня польського жандарма. Український народ у тих землях, котрі Польща від України насильно забрала, протестує проти польської конскрипції взагалі і проти способу, в який її переводять з окрема. Особливож протестує він проти цеї зневаги, яку йому завдають, прозиваючи його чужим іменем і не дозваляючи зватися так, як сам народ хоче, себто Українцями. Це наруга, якої в світі не знайдете, це щось так неімовірно глупого й нікчемного, чого культурний Европеєць навіть зрозуміти не може. Цьому мусить бути зроблений край, а як він буде зроблений за це в значній мірі відповість цей сінедріон політичний, котрий піднявся великого історичного завдання-пацифікації Европи.

Verax.

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!
БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!
КУПУЙТЕ БОНДИ ПОЗИЧКИ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА!

ПОЛЬСЬКІ КАТИ ГУЛЯЮТЬ.

(Від власного кореспондента)

Те, що тепер твориться у Львові і в цілій Галичині, дуже нагадує страшні часи зперед двох літ, коли Польща, занявши своїм війском українську Галичину, вішала, розстрілювала й тисячами-тисячами гнала Українців у табори для інтернованих, ті страшні табори смерти, які на все останусь страшним обвиненням для Польщі.

Щось подібне повторюється тепер.

Почалося ревізіями й арештами, щоб вислідити українські университетські курси, на яких українська молодіж мусіла вчитися в такій тайні від польських гнобителів, як перші християни ховалися з своїми богослуженнями івд властий поганських римських цісарів.

Рівночасно українські села залили жандарми й війско, щоби насильно перевести спис населення, який Польща безправно зарядила в українській Галичині.

А вже вистріл українського студента Федака в начальника польської держави Пілсудського й львівського воєводу Ґрабовського довів польських катів українського народу до такої скажености, що вони мов дикі звірі кинулися на Українців.

Хоч українська Галичина вже третій рік знаходиться під страшною самоволею польських властий, одначе польській пресі сього ще замало. Не виключаючи соціялістичного „Дзенніка людового" вся польська преса накликае польське правительство до як найострійших заряджень проти Українців, до заведення военного стану в Галичині. Щоби показати Українцям „зелізну руку".

Серед повних ненависти вигуків польської преси йде „робота" польських властий. Шукаючи за „заговором", якого наслідком мае нібито бути вистріл Федака, польська поліція поарештувала найповажнійших українських громадян. Голова „Просвіти" Іван Кивелюк, який перемучився рік в таборі інтернованих в Домбю, голова Наукового Товариства ім. Шевченка і ректор українських університетських курсів др. Василь Щурат, заслужений діяч на полі шкільництва проф. Михайло Галущинський сидять мов злочинці в слідчій тюрмі, виставлені на нелюдське обходження тюремних властий.

Переведено також численні арештовання серед українських студентів і студенток, над якими польські кати знущаються в тюрмі, бють, морять голодом.

Ніхто, лягаючи вечером, не є певний, чи в ночи не розбудять його польські посіпаки і не поведуть до тюрми.

Рівночасно польська преса розсівае алярмуючі вісти, нібито відкрито, що Комітет Української Молодіжи був повстанчою орґанізацією, що під видом університетських курсів велася повстанча пропаґанда, що ректор і професори университетських курсів загрівали молодіж до оружної розправи з Польщею і т. д. Все те на те, щоби ще більше підбурити Поляків проти Українців, і щоби оправдати жорстокі зарядження польського правительства.

Страшні часи переживае українська преса. Я вже Вам писав про заборону „Українського Вістника", орґану української народньо-трудової партії. Та сама партія видавала також тижневник „Батьківщину". Та після заборони „Українського Вістника" вийшло ще тільки одно число „Батьківщини": і її польська поліція заборонила. Виходив у Львові тижневник „Визволення", присвячений справам цілої України. Він також упав жертвою заборони. Остав ще тільки соціяльно-демократичний „Вперед", який щодня появляється з білими місцями, слідами конфіскати.

Так гуляють польські кати...

* * *

Та є річи, ще страшнійші від того танцю польських катів. Страшнійші і болючійші.

Се — ті поклони, які в сей страшний час бють наші Придніпрянські Браття польським катам.

Я вже писав про чолобитну телеґраму, яку вислали до Пілсудського ґенерали й команданти армії Української Народньої Республики з табору інтернованих в Каліші.

На жаль на сім справа не закінчилася. Також часопис, який видається в каліськім таборі для інтернованих українських вояків, „Залізний Стрілець", помістив у дусі тої чолобитні статтю, якою затроює душі українських вояків. В числі з 30. вересня в статті п. н. „Сумний випадок" „Залізний Стрілець" написав: „Ставлячися гостро неґативно до всякого терору взагалі, не можемо не висловити свого протесту проти замаху на пана маршалка, який є одним з небогатьох державних мужів, що щиро і прихильно ставляться до українського народу. І в сі тяжкі часи ми інтерновані, відчуваючи на собі дружню руку, висловлюємо своє співчуття польському народови й армії в тім, що доля чудесно зберегла для них життє їх вождя, того славного нащадка Домбровського й Косцюшка, який привів Польщу до самостійного істнування".

О, так, усі українські землі, які опинилися під польським пануванням, вдічувають на собі польську „дружню руку"!

І Ви, вояки армії Укрїнської Народньої Республики, що своєю кровю обороняли українські землі для Польщі, Ви, польські союзники, яких тепер Польща мов злочинців держить у таборах інтернованих, в голоді й холоді.

І Ваш Головний Отаман Петлюра, якого Польща власне тепер зобовязалася окремим договором з большевиками **викинути** з території польської держави.

І ті українські землі, які Головний Отаман Петлюра варшавським договором, а опісля большевики рижським договором завдали в польську неволю, ті українські землі, на яких Польща українську мову вважає злочином, на яких українські православні церкви розбоем перехрещується на польські косцьоли, на яких землю роздається між польських жовнірів.

І Галичина — так само.

Всі ми чуемо на собі ту польську „дружню руку", руку ката, який здавлює свою жертву.

І коли знайшовся Українець, що мав відвагу, жертвуючи власне життє і горе своїх Батька-Матери, вистрілити в начальника тих польських катів українського народу, — то Ви, Браття Придніпрянці, самі в польській неволі, спішите цілувати його руку і величаете його приятелем українського народу.

Чи польські кати **вимусили** на Вас таке страшне упідленнє, чи Ви самі так низько впали в польській неволі?

Очевидно, що за сей сумний, болючий вчинок не можна винити всіх Придніпрянців. Можна бути певним, що широкі круги Придніпрянців дуже болюче відчули вчинок старшин з табору в Каліші. Тай вони, ті нещасні старшини, — се жертва польської неволі.

* * *

Польські кати гуляють, а культурна Европа, культурна Америка, всесильні держави антанти, що віддали українську Галичину на поталу Польщі, спокійно дивляться, як в руках польських катів загибае український нарід.

Що з заяв Ллойда Джорджа, що з рішень Союза Націй, — коли за їх **словами** не йдуть **діла!**

Галицька справа дуже трудна до вирішення, — говорили представники держав антанти на загальних зборах Союза Націй у Женеві. І тому держави антанти оставляють Польщі рішати її — винищуванням українського народу!

Чи ще мало їм мук українського народу? Доки ще вони зволікати-муть зі справедливим вирішенням?

Чи культурна Европа й Америка не розуміе, що мукам українського народу винен не тільки Пілсудський, але ще більше Вілсон, Ллойд Джордж, Клемансо, Орляндо і ті, що по них обняли власть?

Коли в них заговорить совість?

Гайдельберґ, 19. жовтня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

Остап Вільшина.

БЕРІЗКА.

Росла, росла берізонька
Над ставком в городі,
Й саменька аж дивувалось
Стрункій своїй вроді...

Пила воду все з ставочка
І вечірні роси,
Срібним листечком маїла
Свої ніжні коси.

За те сонечко ще з весни
Її покохало.
І що ранку все уперве
Любо цілувало.

Росла собі берізонька
Красою сіяла,
Та що щастє — се хвилина,
Онтого не знала.

Однак весна проминула
Й літечко забралось,
Небо хмарами вповилось,
Сонечко сховалось.

Й заплакала берізонька
Дрібними сльозами, —
Стала листечко ронити,
Пускати з вітрами.

Й як зронила вже із себе
Останній листочок,
Схилилася й задивилась
У тихий ставочок.

Задивилась у ставочок
Та на тиху воду;
Життє своє проклинала
Й свою струнку вроду.

Ужгород, дня 22. VII., 1921.

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.!
ЗА СТАРАННЄМ ВСІХ МІСЦЕВИХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦТВ ВІДБУДЕТЬСЯ В НАШІМ МІСТІ
В СУБОТУ, ДНЯ 12-ГО ЛИСТОПАДА С. Р.
МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД
улицями міста і
МАСОВЕ ВІЧЕ
У ВЕЛИКІЙ ГАЛИ DICKINSON HIGH SCHOOL ПРИ NEWARK I PALISADE AVES.

в цили запротестовання проти ляцьких надужить над українським народом в Галичині і з домаганнем до уряду Америки й аліянтів усунення ляцького війска з Галичини та визнання независимости нашої Української Західної Републики під проводом правного її президента, Ев. Петрушевича, примушеного під теперішню пору оставати на вигнанню.

Від години 5-тої пополудни, в суботу, зачнуть збиратися всі товариства і громадяни коло місцевої церкви при ул. Сусекс і Ґрін. Точно о годині 6-тій рушить похід в означенім порядку улицями міста до „Дікінсон Гай Скул", де зачнуться **збори точно о годині 8-мій вечер.**

Всіх чесних Українців і Українок запрашається і взиваеться до громадної участи як у поході так і у вічу в імя карности народної. Для большевиків вступ абсолютно заборонений!

ЗА КОМІТЕТ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ І ВІЧЕВИЙ:
П. ДМИТРІВ, предс.; **Г. ПАВЛИК,** секр.; **М. РОСЬ,** касієр.

ІЗ ЗАМІТОК НАДДНІПРЯНЦЯ ПРО ГАЛИЦЬКУ ДЕРЖАВУ.

В галицьку державу приїхав я з командіровкою по шкіряним справам в січні 1919 р. через Тернопіль у тодішню столицю Станиславів.

Їхав я нічю. Зелізничий рух був поганий. І я думав, що все таке. Але скоро побачив я, що порядок далеко більший як на Великій Україні. Головне те, що зразу видно було національну єдність і стремління до дисципліни й порядку, почавши від селянина, скінчивши на високих урядовцях. Бідно одягнені були всі, видно було недостачу засобів, але по війську слідна була якась внутрішня дисципліна, якої на Великій Україні не було. Офіцирів розмірно мало видно було по ресторанам, крім наддніпрянських, які бавилися і різко всім відріжнялися до галицьких. Життя плило мирно мимо війни. Мирність сю нарушали тільки величезні наддніпрянські місії й комісії, які заповняли всі ресторани й вели бучне життє. Комісії з погордою довилися на галицьке суспільство, особливо соціялістичні кола, які добачали в тім суспільстві консервативність і „буржуазність". Осебенож продовольчий наддніпрянський Уряд з Трохименком на чолі виказував призирство до галицьких установ і хотів розпоряжатся галицьким хлібом, мало дбаючи про доставу наддніпрянського, ізза чого він саме приїхав. Подібно поводилася комісія Няньчура, який домагався готсро, щоби в галицькім офіціяльнім орґані були поміщені імена й фамілії „наддніпрянських дійсних і недійсних міністрів". Я був при тім, як здивований редактор галицького офіціяльного орґану історик Кравецький розложив руки і сказав: „Як же я можу в офіціяльнім орґані писати, що такі то дійсні міністри, а такі не дійсні? Се встидно писати про таке! І як на се подивляться чужі місії, що тут є?" А Няньчур крикнув: „Що нам антанта? Ми самі Антанта! Начхать нам на Антанту!"

Після тої заяви Кревецький відіслав його до вищої влади.

Се було вже в лютім або березні. Взагалі видно було змагання велико-українських урядових кол — підчинить собі Галичину й наводити там „порядки", які мали у себе. Перш усього хотіли перевести т. зв. селянсько-робітничих депутатів у Національну Раду, нарушуючи дотеперішній порядок. Але не дивлячися на демаґоґію с. д. Темницького й Безпалка, які скоалізувалися з деякими Наддніпрянцями, Національна Рада Галичини не дала у себе завести хаосу. На стратний тиждень приготовляли наддніпрянські с. р. з частиною с. д. переворот. Але Галицький Уряд запобіг тому, арештувавши Шаповала*) і и. По сутках випустили їх, облекшивши їм виїзд за кордон. Все те ділялося мимо того, що висіла гроза польського наступу армії Галлєра.

Порядок видно було дальше. Галицька жандармерія і поліція правильно функціонувала, як у старих часах. Тільки повітові комісарі проявляли може троха за богато своєї ініціятиви, але насильств не було ніяких, навіть над Поляками. З Євреями поводились толерантно. Більше всього поразило мене добре відношенне Жидів до укрїанської державности в Галичині, чого я абсолютно не бачив на Україні. Видно було недостачу своїх фінансових сил для правильної господарки, особливо в нафтовім промислі. Замітна була спекуляція.

На загал можу сказати, що прибуття Наддніпрянців розстроювало галицьку державність, вносило в неї хаос і розбрат між інтеліґенцію—помітна було величезна ріжниця в розумінню небезпеки від Польщі й національній свідомости обох частин української нації. Ріжниця в платнях урядовців була кольосальна — що також впливало погано на галицьку інтеліґенцію.

Партійні зїзди Галичан, трудової й радикальної партії, показували внутрішню дісципліну й політичну вихованість галицького селянства. Воно дивилося на свою інтеліґенцію як на старших товаришів з довірям, хоч і вдавалося в дискусію. Не забуду такого випадку з радикального зїзду. Гонорилося про трудне становище а спеціяльно про земельну реформу, причім оден з радикалів — інтеліґентів положився на народну мудрість. Тоді виступив оден селянин-радикал і сказав: „Податки давай, рекрута давай, до школи синів посилай, а як прийде якась важна справа, то вони говорять: Нехай мужик скаже! А на щож ми Вас учили?!"

Взагалі галицьке селянство виказувало розумінне ваги хвилі, велике національне освідомлінне й розумінне трудности нових проблемів у своїй державі, чого не було на Великій Україні, де панували руйнуючі інстинкти й переконання, що свобода приносить тільки права, без обовязків. Думаю, що навіть якби не було війни з Польщею, то велика загроза галицькій державности була від Наддніпрянства — загроза психольоґічна й фактична.

Думаю, що наддніпрянський раб і „зольоґ" бувби зруйнував у щент галицьку орґанізовану суспільність, у якій хоч були сліди рабства, але панувала там висока національна свідомість, до якої наддніпрянська Україна не скоро ще доросте.

Велика Україна деморалізувала галицьку інтеліґенцію, яка там побула й робила її неможливою для великої культурної праці й дисципліни. Хто з Галичан довгий час побував там по інтендантурам і всяким військовим командандурам, — вертає до дому як непризнаний „герой" і „мученик" „високих" ідей — абсолютно нездатний до позитивної праці і являтся вже лише бунтівничим для нації елементом.

На кінці додам три замітки: 1) Колиб на Великий Україні Уряд У. Н. Р. удржався був ще 5. до 6. місяців стало, по ще 5. до 6. місяців стало, по галицький адміністративно. державний і політичний апарат бувби знищений власною молоддю з „допомогою" з над Дніпра, що малоб дуже і дуже некорисні наслідки. 2) Що навіть колиб Україна була вільна від усяких окупантів, то Галичині потрібна адм. -політична автономія, инакше буде в ній постійний хаос і безладде. 3) Галицька кольонізація повинна йти на В. Україну не хаотично в глибину краю, а послідовно й виключно на наші окраїни в напрямі Чорного Моря на Херсонщину, що значно зміцнилоб український національний оплот у тій важній економічній і стратеґічній полосі.

М. Чудінов-Богун.

Отсі надзвичайно цінні замітки визначного наддніпрянського діяча й голови Української Народної Партії Великої України — дані до святочного (містопадового) числа „Укр. Пр.", офіціяльного орґану Галицького Уряду. З тих заміток видно як на долоні, що Галицький Уряд провадив одиноко розсудну політику в відношенню до Великої України, яка своїм населеннєм дуже ріжнилася від Галичини. З тих заміток видно також ясно, які неслушні закиди робили Галицькому Урядови ті, що домагалися „негайного" й „цілковитого" злиття Галичини з Великою Україною.

Микола Чудінов-Богун, старий Р-У-Піст*), уже в пятий літ десяток і має за собою понад двайцять літ публичної праці. В часі царату довгий час сидів по тюрмах за українську національну справу. Вмолодости своїй студіював у Парижі й бував у ріжних містах Европи. Господарські й політичні відносини на Великій Україні й у Галичині знає добре, бо студіював їх на місци.

*) Бувшого міністра земельних справ Вел. Укр. — Ред.

**) Член Укр. Революційної Партії, яка свого часу відіграла велику ролю.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Лист з Вільча, передмістя Перемишля, до і. Осипа Логина в Джерзи Сіти, Н. Дж., писаний 27. вересня б. р.).

Наша політика зачинає рухатися... Ляхи в страху і хочуть навіть миритися. Вони мають перевести якусь конскрипцію 1. жовтня б. р., але Українці дістали вже осторогу, щоби не записувались, помимо того, що Ляхи грозять арештом.

Тепер іде боротьба за український університет у Львові. Українці хочуть свій університет власним коштом утримувати, але Ляхи не позволяють.

Нашу читальню на Вільчу Ляхи замкнули, а школа буде також знесена, бо Ляхи хотіли викладової мови польської, а Українці противились і не вписували своїх дітий до школи. Як би не хруні, то наша справа стоялаб світло.

У нас сего року ціле літо була посуха. Урожаї несогірші, зате картофлів мало, бо дрібні. Корець пшениці коштує 12.000 марок польських. Усі товари тут ідуть страшно вгору. За одного доляра дають уже 6.000 марок.

(Лист Андрія Шустикевича, родом з Угнова, котрий тепер перебуває в Кишеневі, Бесарабія, до брата Григорія, що живе в Шамокін, Па.).

Кишинів, 14. вересня 1921.

Найдорозший Брате!

Опинився я тут, як я Тобі вже писав, з України. Відти я втік, бо там грозила мені смерть. Там скривався я більше ніж пів року по селах. Як би мене там большевики були зловили, то були би розстріляли. Вони всіх чесних людий і всю інтеліґенцію арештують та розстрілюють. Там пекло, а не життє і описати Тобі цего всего покищо не можу, бо не мало я там пережив під большевиками. Прийшов я сюди зимою в січни, без гроший, без одягу, напів босий і неодітий, а ще до того трохи простуджений. Тут три місяці жив я в комітеті біженців. Жив так, щоби не вмерти. Вскорі запізнався я тут з деякими людьми і у них позичив трохи гроший, за які купив собі сяке-таке убраннє. По трох місяцях запізнався я з одним Українцем, інжиніром, котрий працює при зелізници, то є направляє машини. Цей приняв мене до себе на роботу, і тимсамим допоміг мені в моїм тяжкім положенню. Лекшої посади тут дістати не можна, а жити з чогось треба. Так я роблю там і дотепер.

Не думай, Брате, що я тільки один так тут роблю. Тут бідують і професори і адвокати і бувші офіцири (розуміється, всі втікачі) і неодин завидує мені, що я маю роботу і що можу вижити. Я знаю тут професорів і адвокатів, які не мають з чого жити і рубають дрова, або по улицях продають ґазети, і так заробляють на життє. Всі ждуть лучших часів і сподіваємося, що скоро зможемо вернутися домів.

Денно я беру по 45 лей. Життє тут не дуже дешеве. За квартиру я плачу 150 лей на місяць, а на їду трачу денно до 20 лей. За решту, що лишається, купую собі деякі річи, як білизну і т. д., хотяй лишається дуже мало, а я тут прийшов без білизни, так що найменьшу дрібницю мушу купувати, щоби прийти до себе. Таким способом я віддав всі довги, які я тут мав, і так живу дальше; живу більше надією на лучші часи, котрі не за горами. Тепер надходить зима, а у мене нема на зиму ні плаща, ні нічого. Як воно буде, побачу. Ще дотого хотів би я під зиму виїхати до Чехії, та не так то легко! Треба мати на дорогу з 1000 лей, на плащ треба також з пів тисячі лей. Чи робота, де я роблю, буде довго, не знаю, але я тут мушу дати собі якось раду. Не загину ніде; на це є у мене голова.

Ждемо тут всі, поки справа з нашим краєм не рішиться в нашу користь. Тоді я їхав би домів, а тепер не можу, бо знаю, що там мене заарештувалиб, а я цего не хочу. Досить з мене того, що я вже пережив. Коли до зими не рішиться доля нашого краю, то я думаю удатися до Чехії, хотяйби прийшлось іти і пішки — все одно! Думаю там укінчити школи. Через зиму я міг би учитись і здати там до весни дві кляси, тимбільше, що у мене є велика охота до цего.

Твій щирий брат

Андрій.

(Лист Володимира Садовського з Чехо-Словаччини до Петра Гайви в Мінеаполіс, Мінн.).

Ліберець, 21. вересня 1921.

Дорогий Приятелю!

Ви не слухайте тих большевицько-жидівських злодіїв і польського драбства. Ми Галичани є свідомі своєї ціли. На чолі цілої нашої армії стоїть наш пан президент др. Петрушевич. Він є з нами, а ми з ним. У нас є лиш один український національний фронт. Наш президент ще нас не завів і маємо надію, що не заведе. Покищо тільки один Петрушевич опікується нами, як може, бо у нас гроша нема, а армія сильна — близько 70.000 людий. Решта, як соціялісти так і большевики, нас обдурюють.

От приглянътеся політиці большевиків: Коли ми билися з Поляками над Сяном (там був наш головний фронт), то наші „приятелі", рабівники, котрих ніхто о ніщо не просив, прийшли самі з Росії і вдарили на наші зади. На мировій конференції в Ризі вони віддали Галичину, нашу рідну землю, Полякам.

Це тільки два приміри для Вас, а я певний, що Ви богато з цего будете розбирати тай і другим читати чи розказувати.

А придивіться близше соціялістам. От наш соціяліст Вітик усі нафтові транспорти продав Мадярам, а сам утік до Відня тай сміється з нашого правительства, як воно там гірко бідує.

Тепер ми вже не числимо ані на большевиків, бо ці нас били і продали, ані на соціялістів, котр. нас обкрадали. Такі панове як Вітик, Ганкевич і другі — се зволоч. Ми тепер числимо тільки на свої власні сили, а охота наша, бо своя.

Най живе наш галицький Піємонт український, де тільки наші хрести є свідками вірних синів України і над Дністром і над Дніпром! Хто не вірить — прошу: могили ще свіжі і тіло ще не погнило, то кождий може переконатись.

Маємо найлучший доказ, скільки то Галичан вибили Поляки і большевики за наші правні і слушні домагання. А Бог тяжко їх уже скарав: большевиків голодом, а проклятих Поляків банкротством. А ми побачимо! Конець діло хвалить!

Про себе скажу Вам коротко ось що: Я такі злидні перейшов, що і рідного батька тепер не пізнав би. Подумайте: Повних сім літ я все сплю як не в окопах, то на голій соломі поміж вошами. Був два рази ранений: раз тяжко крізь черево, а другий раз в ліву руку. Чи треба Вам ще більше говорити?... От така то наша доля — всіх однакова!

Вже другий рік мучуся тут у Чехії разом з моїми товаришами, але мусимо видержати до кінця, бо як порозходимось, то пастух що буде сам робити?... Мусимо, а особливо тепер мусимо видержати, бо Польща, ратуючись, уже за вістре ножа хватаєсь!

Тут деякі мої товариші мають богато кревних або знакомих в Америці, котрі їх підпомагають. Вони мають бодай сорочку та яке-таке убранне. Та і я пошукую за братами в Америці; може дечим мені поможуть. Я тут цілком голий, а зима за плечима! Вже зимні вітри віють тай холодні дощі перепадають, а у мене ні штанів, ні блюзки, ні хоч плаща подертого — нема чим старих костий прикрити. А дорожня тут велика! За старий і знищений плащ треба дати найменьше 500 корон, а звідки їх узяти?...

Ну, але не я тут перший тай не остатний. Маємо надію, що як наше правительство затягне у Вас позичку, то нас хоч якотако приодіне, бо свою поміч воно нам уже приобіцяло.

Від червня ц. р. уже і Чехи поторгували нами з Поляками тай тепер нас страшенно переслідують. Вони відобрали нам платню жовніра чеського, а дають лише по 50 сотиків денно — це є стільки, що одно пуделко сірників.

Не було за що купити тютюну, то я курив папіроси з ґазетного паперу і з дубового листя, але це зачало страшно шкодити здоровлю, якого у мене вже дуже мало, тож я цілком закинув ту навичку і не курю вже пятий місяць.

Аби Ви цей лист напевно одержали, то я його рекомендую, а за почтову оплату відкладаю цілу мою 6-дневну платню.

Може Ви де відшукаєте моїх братів, то опишіть їм моє горе і крайну нужду — може вони дадуть мені хоч яку маленьку поміч.

Засилаю Вам низенький поклін і щирий поздоров. Гаразд!

Володимир Садовський.

Адреса до мене: Wolodymyr Sadovskyj, std., Ukr. prac. Tabor, Liberec (Reichenberg), Cechoslov. Republika, Europe.

(З листа від Українця з Настасова, тернопільського повіта, в Галичині, до рідні в Филаделфії, Па.).

Тепер приходить зима. Нема ні теплої одежини, ні за що купити. Поняття не маєте, яка в нас дорожня; чоботи 25 до 30 тисяч; метер матерії 4 до 5 тисяч. Все дороге, а хліб таний; корець жита 6 до 7 тисяч, але деж тих кірців взяти, коли одного зерна на продаж нема, бо щоб ще й самим старчило, а як ще зачнуть реквірувати, то шкіра буде тріщати. Того тижня конскрипцію перепроваджують, і що вони з нами не виробляють? Ходять хата до хати; записують все: худобу, ґрунт, чи в печі палимо, чи в кухні; навіть курий списують і кріликів. Входить до хати, так сейчас питає, якої нації: Анґлієць, Француз, Німець чи Італіянець, а за Українців не питають. А як хто скаже, що Українець, то висміваають. На все кажуть підписатись, а хто не хоче, того страшать, що дістане шість місяців арешту. Семко Базар, син Тимка (брат відомих бізнесменів і горожан пп. Базарів з Трой, Н. Й.), не хотів підписатись, то стали до него кричати. Але що він їх не застрашився, а попросив щоб винеслись з його хати, то вночі напало на хату кількох кавалеристів, збили до безтями і тоді кричали: „Подпішеш?" Але він ще не хотів. Тоді його арештували, а на другий день був сам заступник староства. Він сам випитував, але Семко завзятий; нічого не відповідав і той тоді казав його арештувати.

До конскрипції то перші Мазури, кольоністи, котрих сюди спроваджено. Та ви там про се певно знаєте. Таксамо певно знаєте про того молодця героя, що посвятив своє життє там у Львові.

Здоровимо щиро і дай Боже побачитись скоро на нашій вільній Галицькій Україні.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали „Української Хати" під ч. 2240 Ґрейлінґ Аве. На порядку деннім є дуже важні справи до полагодження. — А. Патра, предс.; Н. Машталяр, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. падолиста, о годині 1-шій пополудни, в Укр. Нар. Домі під ч. 2253 Вест 14-та ул. Проситься прийти на сі збори, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що мітинґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали Укр. Амер. Горожан під ч. 822 Френклін стр. На порядку нарад є дуже важні справи. Пригадується всім членам, як старим так і в молодечім відділі, щоби вирівнали залягаючі вклади. — І. Юзвяк, предс.; М. Рибак, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 13. падолиста, в гали парафіяльній при Савт стр. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Л., предс.; Д. С., секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 5-тій годині вечером в пятницю, 11. листопада, в гали церковній під ч. 127 Парк стр. На порядку нарад є важна справа до затвердження через усіх членів. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Я. Швець, предс.; М. Сампара, секр.

ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Запорожська Січ", від. 17, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітинґ відбудеться в неділю, 13. листопада, зараз по Сл. Божій, в гали церковній під ч. 526 В. Раен Аве. Проситься всіх членів, аби явилися на тім мітинґу, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Роган, предс.; І. Караницький, секр.

„ЧОРНОГОРА"

неперіодичне ілюстроване письмо для робітного народа виходить у Відни (IX. Garnisongasse 20), а **передплата** за 10 чисел, з котрих кожде становить осібну цілість — виносить **1 долар.** (З уваги на високий курс доляра знижено її з 2 долярів на 1 доляра).

КРІМ ТОГО В ДОДАТКУ 2 ГАРНІ КНИЖКИ ДАРОМ.

Передплату висилати на адресу:

DR. DMYTRO KOROPATNYCKYJ, Wien VIII, Langegasse 14, Europe, Austria.

Зміст ч. 1-го під заг.

ГУЦУЛЬСЬКА ЧИТАНКА:

О. Олесь: З цулульских гір (поезія). — О. Ю. Федкович: Побратим (оповідание). **В. Щурат:** Іде Гуцул (вірш). — **Іван С.:** Юра Соломійчук-Юзенчук. — **Ів. Семанюк:** Св. Николай в гарті (оповід.). — В справі інститута ім. П. Могили (відозва). — **Клим Обух:** З Підкарпатської України. — **Кирило Т.:** О. Олесь. — Шевченкове Свято в укр. бригаді в Нім. Яблоннім. —До Читачів.

Зміст ч. 2-го під заг.

ПРО ПЕКЛО ТА МУКИ ПЕКОЛЬНІ:

Ів. Котляревський: Про пекло та муки пекольні. — **Іван С.:** Про Івана Котляревського. — **Улянд-Федькович:** Як то співак проклинає (вірш). — **Д. А.:** Котляревський і Щепкин. — **бол.:** Як Чехи вшанували память своїх народних героїв. — **Іван С.:** Гуцул-письменник. — Руський театр в Ужгороді. — Вчора, нині, тепер, **зараз,** завтра і позавтра.

В сих обох книжочках є ось які образці: Портретів — 6; з життя Гуцулів — 6; з життя укр. бригади в Чехах — 4; ілюстрації до текстів — 2; з життя чеського — 4, Крім того — з Підкарпатської України — 2; Др. Масарик в Америці — 1; Др. Жаткович в Америці — 1.

„Чорногора" — се перворядне письмо для наших робітників та фармерів і їх родин.

Адреса редактора „Чорногори"

Др. К. Трильовського: Wien XVIII, Martinstr. 13 (Europa, Austria).

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА
за місяць жовтень 1921 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Коропчак Іван.
В. 5. Климишин Розалія.
В. 14. Остафійчук Никола.
В. 16. Хомий Олекса.
В. 24. Кафка Василь, Вовк Юрій.
В. 30. Цап Антін.
В. 42. Кметь Михайло.
В. 44. Олекса Ілько, Лефкович Марія
В. 48. Катулька Юстина.
В. 62. Маєрський Михайло.
В. 95. Прус Василь.
В. 96. Лесняк Никола, Мартинишин Йосиф.
В. 121. Басаманович Олекса.
В. 123. Гришко Ілько.
В. 135. Рушняк Анна, Рушняк Олек.
В. 137. Іськів Дмитро, Федорчак Мирон, Комисар Петро.
В. 139. Микитюк Іван, Німчун Іван, Паславський Антін.
В. 154. Квятковський Йосиф.
В. 165. Нісевич Йосиф, Бучинський Йосиф, Джуган Андрей.
В. 183. Ганковський Михайло, Супиловський Мартин.
В. 206. Королишин Андрей.
В. 214. Юган Ілько.
В. 227. Грешко Іван.
В. 231. Литвинець Олекса.
В. 292. Убога Марія, Черевешко Катерина.
В. 300. Шимко Михайло, Шебест Ів.
В. 316. Татига Анна, Юрків Мих.
В. 326. Ковальський Михайло.
В. 338. Максимик Розалія, Грицько Павло.
В. 370. Бойчук Михайло.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 1. Ґіґович Юзефа.
В. 14. Палубяк Станислав.
В. 18. Плескун Стратон.
В. 19. Калинчук Іван.
В. 24. Сеньків Федор.
В. 32. Семенько Іван.
В. 34. Решетар Петро.
В. 48. Кондрацький Павло, Більська Марія, Унят Йосиф, Кондрацька Марія.
В. 85. Борецька Марія, Петрак Володимир, Віскиль Іван.
В. 90. Лоштин Олекса.
В. 102. Пацула Петро.
В. 109. Лептовець Матвій.
В. 112. Угрин Катерина, Папа Розалія.
В. 131. Домоньчук Йосиф.
В. 133. Спориш Зофія, Спориш Архіп
В. 134. Войнар Анна.
В. 142. Соболовський Михайло, Наливайський Станислав.
В. 143. Холявка Петро.
В. 146. Хомняк Стефан, Базилевич Дмитро.
В. 162. Ткач Іван.
В. 166. Вівчаровський Іван, Зубко Іван.
В. 175. Пашко Михайло.
В. 180. Ґалянт Антін, Ґалянт Іван, Кравчишин Сафат, Якимович Юліян, Бридняк Йосиф, Дзюрка Йосиф, Шмудз Валентий.
В. 191. Станґритчук Антін.
В. 206. Куницький Стефан.
В. 217. Баберус Михайло.
В. 219. Заморський Роман, Гарасимишин Михайло.
В. 221. Смолинський Кароль, Стефанишин Гринько.
В. 222. Синюк Андрей, Крижановський Іван.
В. 223. Безрукий Стефан.
В. 233. Падлик Володимир, Мостряньский Володимир, Павлик Анна, Ґонтарюк Марія, Курик Сидорій, Гуменяк Розалія.
В. 237. Шуриґайло Михайло, Шуриґайло Розалія.
В. 259. Горак Петро.
В. 276. Онуфрик Юрко.
В. 282. Митар Григорій.
В. 300. Ґавриляк Михайло.
В. 301. Леськів Ілько, Медик Михайло, Галущак Антін, Мотлюк Никола, Дида Олена.
В. 320. Конарська Маґдалина.
В. 336. Ґлущик Андрей, Римар Михайло, Заремба Михайло, Матішин Михайло.
В. 341. Маркевич Дмитро.
В. 354. Костечка Іван.
В. 384. Подола Никола, Тварук Андрей, Задарко Андрей.
В. 388. Друлик Йосиф, Гоцинець Василь, Судчак Семен.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 2. Коваль Василь.
В. 3. Павлик Іван.
В. 7. Дацько Дмитро.
В. 42. Василишин Текля, Данилець Никола, Ревега Пазя, Йовх Никола, Ревега Йосиф.
В. 43. Бабяк Василь, Лагода Василь.
В. 61. Петрів Іван, Медвідь Катерина, Стефанишин Василь, Медвідь Дан.
В. 65. Клюс Олена.
В. 85. Процко Андрей, Прочко Мих.
В. 97. Припхан Михайло, Припхан Анна.
В. 99. Мотичка Тимко.
В. 118. Жук В. Іван.
В. 120. О. Маланяк Стефан.
В. 126. Сенидяк Теодор.
В 153. Буць Василь.
В. 165. Чаплінська Марія.
В. 175. Колодій Василь, Ґарко Ант.
В. 213. Кобрин Василь, Сокальчук Йосиф.
В. 255. Висоцький Яків.
В. 276. Кульчицький Теодор.
В. 278. Ванат Михайло.
В. 338. Максимик Теодор.
В. 355. Шалко Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 7. Росс Іван.
В. 17. Левінський Михайло.
В. 18. Цимбаляк Анна.
В. 20. Костецький Андрей, Дмитришин Петро.
В. 24. Денеґа Анна, Денеґа Константин, Костюк Федор, Магун Михайло,
В. 27. Зелинський Антін, Зелинський Стах, Вовчук Михайло, Боклащук Юрій.
В. 31. Костюк Йосиф.
В. 34. Кокотайло Марія, Кокотайло Яким,, Панько Іван.
В. 41. Нищот Йосиф, Спильник Іван, Кац Параска.
В. 54. Чайчук Іван.
В. 61. Потсобінський Антін, Шафран Дмитро, Наконечний Лука, Варшицький Олекса.
В. 62. Біґедза Антін.
В. 63. Тебіль Франка, Тебіль Стефан.
В. 65. Дончак Іван.
В. 69. Скабрій Леон.
В. 70. Микитюк Іван.
В. 76. Пипшляк Петро, Кравчук Панько, Табака Андрей.
В. 78. Барицька Марія, Яскулка Олена.
В. 81. Куречка Петро, Пашкевич Блажей.
В. 85. Заперіх Зузанна, Кибюк Катерина, Борецький Гилярій, Гнатюк Михайло, Дмитрів Йосиф.
В. 87. Трояновський Франко.
В. 88. Костів Василь.
В. 91. Затварський Юрко.
В. 102. Дороцький Никола, Прус Теодор.
В. 104. Бажан Марія, Старенчак Константин.
В. 105. Лазорко Михайло.
В. 109. Стехуляк Іван.
В. 112. Завацька Анна.
В. 117. Дорош Ілько, Боднар Петро.
В. 119. Яницька Текля, Сокіл Катер.
В. 120. Ятчишин Василь, Цап Розалія, Цап Адам.
В. 124. Зварич Анна, Баляс Кость, Зварич Семен.
В. 128. Гніздур Теодор.
В. 129. Покришка Михайло.
В. 130. Сопчук Федор, Величко Пилип, Маляж Болеслав.
В. 131. Гнатків Василь, Марчук Антін, Дембоґурський Петро.
В. 132. Зубич Никола, Забич Анна.
В. 134. Диневич Анна.
В. 142. Батор Антін, Ощипко Ник.
В. 144. Крумшин Михайло.
В. 146. Шалапай Паранька, Шалапай Теодор, Бондаренко Касіян.
В. 147. Гадок Іван.
В. 149. Матковський Іван.
В. 151. Кметь Марія, Мазур Юстина.
В. 152. Панасевич Адам.
В. 157. Домброва Франко, Пашовський Михайло.
В. 162. Періг Леонара, Періг Мих.
В. 166. Кондрат Михайло, Ґерак Стефан.
В. 175. Гичпан Андрей, Огроднік Дм.
В. 176. Ленко Яків.
В. 179. Гатлан Андрей.
В. 192. Гузар Стефан.
В. 193. Дуда Юрко.
В. 200. Лібер Дмитро, Марушій Ник.
В. 209. Фіщур Петро.
В. 213. Взорек Катерина, Жебровський Вацлав.
В. 217. Савульський Никола, Николайко Михайло, Микульський Йосафат, Сипян Яким, Онуфрик Андрей.
В. 218. Мазур Теодор, Торганин Семен, Курчицький Василь, Дуньчак Ів., Струк Федор, Ярош Антін, Сокіл Йос.
В. 221 Чепіль Василь.
В. 230. Драган Мирон.
В. 232. Каплиш Розалія.
В. 234. Сташко Іван.
В. 241. Крутий Василь, Ковальчук Петро.
В. 242. Стапай Йосиф.
В. 248. Сивозяк Никола, Ґевчук Вас.
В. 251. Міґас Антін.
В. 254. Сенцьо Дмитро.
В. 255. Несторович Леон.
В. 256. Стукайло Сидорко, Балик Стефан, Махно Яків.
В. 259. Мочаловський Іван.
В. 274. Ґула Павло.
В. 276. Клиса Михайло, Федуська Василь, Матіяш Михайло, Матіяш Марія.
В. 282. Марків Кирило, Семан Адр.
В. 295. Наконечний Григорій, Чайковський Олекса, Стецик Дмитро.
В. 301. Береза Антін.
В. 316. Дуда Михайло.
В. 321. Пінчак Іван.
В. 336. Мазур Іван, Дяків Іван, Вакула Антін, Ящак Михайло, Репужинський Никола, Кучубійчук Антін.
В. 364. Кузьма Никола, Леськів Вас.
В. 369. Жовнір Ґринько.
В. 384. Бойчук Іван.
В. 393. Марцинишин Дмитро, Милий Ілько.
В. 396. Сверида Павло, Сверида Анна.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 7. Процко Андрей, Процко Мих.
В. 11. Ксенич Анна, Ксенич Онуф.
В. 31. Медвідь Катерина, Петрів Ів., Стефанишин Василь, Медвідь Даниїл.
В. 38. Савицький Василь.
В. 57. Сорока Теодозій.
В. 63. Денко Михайло, Денко Павло.
В. 65. Мотичка Тимко, Ванат Мих.
В. 70. Павлик Іван, Добрин Василь.
В. 82. Мельник Дмитро.
В. 91. Ґарко Антін.
В. 103. Артимко Яцко.
В. 105. Пліш Михайло.
В. 120. Кульчицький Теодор.
В. 121. Бойко Параня, Бойко Василь.
В. 147. Коваль Вас., Кучірка Яцко.
В. 157. Висоцький Яків.
В. 174. Бабяк Вас., Лагода Вас.
В. 175. Пашко Михайло.
В. 232. Ревеґа Йосиф, Припхан Михайло, Припхан Анна, Данилець Никола, Повх Никола, Ревега Пазя, Василишин Текля, Цінявський Іван.
В. 274. Сенидяк Теодор.
В. 300. Дацько Дмитро, Чаплінська Марія.
В. 308. Шалко Іван.
В. 380. Буць Василь.
В. 400. Брошко Михайло.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 10. Яскілка Петро.
В. 14. Чашик Василь.
В. 15. Пухта Григорій.
В. 51. Шацький Адам.
В. 67. Кошельовський Григорій.
В. 108. Шугайло Катерина.
В. 136. Батюк Антін.
В. 200. Ґричила Іван.
В. 248. Волянський Петро.
В. 283. Романяк Никола.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

В місяци вересни 1921 р. було в У. Н. С. повнолітних членів	11.751
В місяци жовтни 1921 р. принято нових членів	45
В місяци жовтни 1921 р. принято наново членів	106
В місяци жовтни 1921 р. принято з переступними листами	34
В місяци жовтни 1921 р. прийшло з інших кляс посмертного	6
Разом	11.942
В місяци жовтни 1921 р. суспендовано членів	157
В місяци жовтни 1921 р. взяли переступні листи	43
В місяци жовтни 1921 р. відійшло до інших кляс посмерт.	6
В місяци жовтни 1921 р. померло	10
Разом	216
В місяци жовтни 1921 р. У. Н. С. мав повнолітних членів	11.726

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі D на $100	4
В клясі A на $250	265
В клясі AA на $500	3.970
В клясі B на $750	362
В клясі C на $1000	7.004
В клясі BB на $1500	113
В клясі CC на $2000	8
Разом	11.726

ЗІСТАВЛЕННЄ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА
За місяць жовтень 1921.

З кінцем місяця вересня 1921 р. було молодечих членів	4.958
В місяци жовтни 1921 р. принято нових членів	85
В місяци жовтни 1921 р. принято наново	46
В місяци жовтни 1921 б. принято з переступними листами	14
Разом	5.103
В місяци жовтни 1921 р. суспендовано	63
В місяци жовтни 1921 р. відійшли з переступними листами	22
В місяци жовтни 1921 р. померли	1
Разом	86
З кінцем місяця жовтня 1921 р. У. Н. С. мав молодечих членів	5.017

Зіставленнє після кляс:

Всі теперішні молодечі члени є вписані до табельки ч. I.	5.017

Зіставленнє загальне:

В місяци жовтни 1921 У. Н. С. числив повнолітних членів	11.726
В місяци жовтни 1921 р. У. Н. С. числив молодечих членів	5.017
Разом	16.743

УВАГА,
котру кождий місцевий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Члени, оголошені в рекордовім звіті, за місяць жовтень 1921 року яко суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (падолиста) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників Як сего не зроблять до кінця падолиста 1921 р., то в грудни 1921 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю жовтни 1921 р. взяли переступні листи, а ще доси не зголосилися до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю падолисті 1921 р., бо на другий місяць, то є в грудни 1921 р. вичеркиєтся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

С. Ядловський, гол. предс.,
І. Каштанюк, гол. рек. секр.

NEW YORK, N. Y.

Заходом **Комітету Злучених Товариств в Ню Йорку,** відбудеся відчит зі світляними образцями про **СУХОТИ в пятницю, 11-го падолиста с. р.** в гали Нар. Дому, 217 E. 6th St. Вступ вільний. Початок о годині 7.30 вечером. Референт Др. Кадець. 63-4

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ В ПІТСФІЛД І ОКОЛИЦІ!

В неділю, дня 13-го падолиста буде перша **Служба Божа в новопобудованій церкві св. Йоана Хрестителя** при улицях Greylock Terrace і Watson, яку відправить Вєч. о. Онуфрій Ковальський, парох, о годині 10-ій рано. **Тогож дня буде Велика Вечірня о 4-ій годині.** Прийдіть усі щирі Українці-Католики на першу безкровну жертву, яка принесеться в Божім Храмі, збудованім жертволюбивими Українцями в Пітсфілд, Масс. По Службі Божій буде Водосвятіє. Будуть також відповідні Проповіди. На се велике Торжество запрошує о. Парох і Комітет. 63-4

Ілія Антонійчук, секр.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

BRIDGEPORT, CONN.

Українці з Бріджпорт і околиці!

Хто дорожить своєю рідною українською мовою і піснею, нехай прибуде на **день 13. падолиста 1921 року** (на слідуючу неділю) на **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ,** котрий устроює тов. Бандурист з Ню Гейвен в церковній гали, 34 Beach St. в Бріджпорт, Конн. Початок точно о годині 4-тій пополудни. Дохід призначений на ціль тутешної парохії. Не ховаймося по кутах, але покажім скілько нас є і що всі любимо свою пісню. Проситься о численну часть 63-4

ЗА КОМІТЕТ:
Василь Кузів.

TOLEDO, OHIO.

Бр. св. О. Николая, від. 167 У. Н. С. устроює **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в суботу, дня 12. падолиста** в Юніон гали, 2748 Лябранк улиця. Проситься всіх о численну участь. Дохід для каси хорих Товариства. — КОМІТЕТ. 63

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ
ДРАМАТИЧНО-СПІВ. КРУЖОК
Т-ва „Українська Бесіда" в Ню Йорку
— відограє —
В НЕДІЛЮ, 13. ПАДОЛИСТА
в Українськім Народнім Домі,
217-19 E. 6th St., New York, N. Y.
драму в 5-ох діях, зі співами, Бориса Грінченка,
„СТЕПОВИЙ ГІСТЬ"
Діється на весні 1648 року.
Дірiгент п. М. Корикора.
По представленню Великий Баль.
Початок о годині 6-ій вечер.
ВСТУП 50 і 75 ЦЕНТІВ.
О численну участь всіх громадян міста Ню Йорку і околиці запрашає
63-64 КОМІТЕТ.

БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!
Заходом Аматорського Кружка в Бруклині
відограється театральне представлене
ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ
драма в 3-ох діях, з 4-ма відслонами
В НЕДІЛЮ, 13. ПАДОЛИСТА
в гали парохіяльний, 160 Норт 5-та ул., Бруклин, Н. Й.
Початок о годині 5-ій пополудни.
Вступ для старших 35 центів, для дітий 10 центів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Батько пошукує свого сина **ІЛЬКА ЯКЛЯ** в справі маєткоvій, родом з Вороблика Королівського, пов. Коросно, Галичина. Має перебувати вже десять літ в Аргентині, послідна його адреса: Senor F. Missler, Casilla De Correo, 105 Buenos Aires, Rep. Argentine, San Martinesg 666. Хто дасть о нім знати, дістане $5.00 надгороди, або ти сам сину відозвись. Позаяк я підупав дуже на здоровлю зголошення слати на адресу: **F. P. Dzugan, 907—5th Ave., Ford City, Pa., North America.** 63-5

ЧОЛОВІК, батько кількоро дітий, котрого жена оставила, а він сам оголошував і пошукував за нею через „Свободу" пару місяців, нехай зголоситься листовно і подасть свою точну адресу. Його жена жиє з Росіянином і про ню знають. У неї є на правім лици бородавка і має промичку на зубах. Її любовник любить фотографувати і фотографував їх діти. Пошукуваний чоловік-батько має перебувати десь в стейті Пенсильвейії. Близші інформації подасть: **John Iwanickyj, 235 East 162nd St., New York City.** 63-4